

**TÜRK KAMU YÖNETİMİNDE
ETİK UYGULAMALARI ve KAMU
ÇALIŞANLARININ ETİK DEĞERLERE
BAĞLILIĞININ DEĞERLENDİRİLMESİ:
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI ÖRNEKLEMİ**

Abdulsemet YAMAN

AKADEMİSYEN
KİTABEVİ

© Copyright 2018

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademişyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-258-043-1

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Kitap Adı

Türk Kamu Yönetiminde Etik
Uygulamaları ve Kamu Çalışanlarının
Etik Değerlere Bağlılığının
Değerlendirilmesi: İçişleri Bakanlığı
Örnekleme

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Rahime DİLMEN

Yayıncı Sertifika No

25465

Yazar

Abdulsemet YAMAN

Baskı ve Cilt

Sonçağ Matbaacılık

DOI

10.37609/akya.1570

GENEL DAĞITIM

Akademişyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

1. ETİK KAVRAMI	5
1.1. Etiğin Amacı	9
1.2. Etiğin Tarihsel Gelişimi.....	10
1.3. Etik Türleri	14
1.3.1. Normatif Etik	15
1.3.2. Meta Etik.....	16
1.3.3. Uygulamalı Etik	18
1.4. Etik Teorileri.....	19
1.4.1. Teleolojik Yaklaşım	20
1.4.2. Deontolojik Yaklaşım	22
1.4.3. Erdem Etiği	23
1.5. Etik Değerlerin Oluşumunu Etkileyen Faktörler	25
1.5.1. Kültür	25
1.5.2. Değer Yargıları	26
1.5.3. Sosyalleşme	29
1.5.4. Bireysel Özellikler	30
1.6. Etik ile İlişkili Kavramlar	31
1.6.1. Etik ve Ahlak İlişkisi	31
1.6.2. Etik Değer İlişkisi	33
1.6.3. Etik Hukuk İlişkisi	34

1.7. Etik Davranış İlkeleri	35
1.8. Etik Olmayan Davranış İlkeleri	42

BÖLÜM 2

2. KAMU YÖNETİMİ 61

2.1. Kamu Yönetimi Etiği	65
2.1.1. Kamu Yönetiminde Etiğin Önemi	69
2.1.2. Kamu Yönetiminde Etiğin Tarihsel Gelişimi	72
2.1.3. Kamu Yönetiminde Etik Davranışın Oluşturulması	76
2.1.4. Kamu Yönetiminde Etiğin Hukuksal Boyutu.....	78
2.1.5. Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi	81
2.1.6. Etik Sözleşme İhlali	83
2.1.7. Kamu Yönetiminde Etik Davranışı Etkileyen Unsurlar	85
2.2. Kamu Görevlilerin Uyması Gereken Etik Davranış İlkeleri	96
2.2.1. Görevin Yerine Getirilmesinde Kamu Hizmeti Bilinci	104
2.2.2. Halka Hizmet Bilinci	104
2.2.3. Hizmet Standartlarına Uyma.....	104
2.2.4. Amaç ve Misyona Bağlılık	104
2.2.5. Dürüstlük ve Tarafsızlık	105
2.2.6. Saygınlık ve Güven	106
2.2.7. Nezaket ve Saygı.....	107
2.2.8. Yetkili Makamlara Bildirim	107
2.2.9. Çıkar Çatışmasından Kaçınma	108
2.2.10. Görev ve Yetkilerin Menfaat Sağlamak Amacıyla Kullanılmaması	108

2.2.11. Hediye Alma ve Menfaat Sağlama Yasağı	109
2.2.12. Kamu malları ve Kaynaklarının Kullanımı	111
2.2.13. Savurganlıktan Kaçınma	111
2.2.14. Bağlayıcı Açıklamalar ve Gerçek Dışı Beyan	111
2.2.15. Bilgi Verme, Saydamlık ve Katılımcılık	111
2.2.16. Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu.....	112
2.2.17. Eski Kamu Görevlileriyle İlişkiler	113
2.2.18. Mal Bildiriminde Bulunma.....	113

BÖLÜM 3

3. ARAŞTIRMANIN KONUSU ve ÖNEMİ..... 115

3.1. Araştırmanın Amacı.....	118
3.2. Araştırmanın Modeli	118
3.3. Anket Formunda Dikkat Edilen Hususlar	119
3.4. Evren ve Örneklem.....	120
3.5. Veri Toplama Aracı	122
3.6. Verilerin Analizi	129
3.7. Sayıtlılar	129
3.8. Sınırlılıklar	130
3.9. Hipotezler	130

BÖLÜM 4

4. ARAŞTIRMA VERİLERİNİN (ANKETLERİN) ANALİZİ 131

4.1. Demografik Bulgular	131
4.2. Araştırma Konusuyla İlgili Analiz Sonuçları.....	137

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER 165

EK- 1	Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	175
EK- 2	Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	181
EK- 3	Kamu Görevlileri Etik Kurulunun Yetki Alanına Giren Az Genel Müdür, Eşiti ve Üstü Kamu Görevlileri.....	201
EK- 4	Anket Formu İçin Bakanlıktan Alınan İzin Dilekçesi Oluru.....	205
EK- 5	Anket Formu	209
	Kaynakça.....	217

KISALTMALAR

A.Ü.S.B.F	: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi
A.Ü	: Ankara Üniversitesi
AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AİD	: Amme İdaresi Dergisi
Any	: Anayasa
BM	: Birleşmiş Milletler
Çev.	: Çeviren
Der.	: Derleyen
DMK	: Devlet Memurları Kanunu
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
İİBF	: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
m.	: Madde
OECD	: Organization for Economic Co-Operation and Development
OGE	: Office of Government Ethics
T.C	: Türkiye Cumhuriyeti
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TDK	: Türk Dil Kurumu
TİD	: Türk İdare Dergisi

- TMMOB : Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
TODAİE : Türkiye Ortadođu Amme İdaresi Enstitüsü
TÜSİAD : Türk Sanayici ve İşadamları Birliği
UNICRI : Birleşmiş Milletler Bölgeler Arası Suç ve Adalet
Araştırmaları Enstitüsü
vb. : ve benzeri
vd. : ve diđerleri

ÖNSÖZ

Bu çalışma; İçişleri Bakanlığı Merkez Teşkilatı bünyesinde bulunan kamu çalışanlarının, uyulması gereken etik değerlere verilen önemi belirlemeyi amaçlamaktadır. Şimdiye kadar hem uluslararası hem de ulusal literatürde eksikliği hissedilen Etik Değerlerle ilgili daha kapsamlı bir çalışma yapmak, üzerinde daha önce çalışılmamış bir kurum olan İçişleri Bakanlığın da uygulama yapılarak kamu personellerinin etik değerlere bağlılıkları belirlenmektedir. Bu nedenle geniş bir alanda tarama yapılmış ve elde edilen bulgular nesnel bir yaklaşımla değerlendirilmiştir.

Kitabın hazırlanması sırasında karşılaştığım büyük güçlüklerde devamlı yanımda olan aileme ve bana destek veren eşim Ayşegül Hanım ve çalışmalarımdayapıcı eleştirileri ile bana her aşamada yardımcı olan saygıdeğer sevgili arkadaşım Selma ÇAKICI ya bu sürece olan katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Benim hayata gelişime vesile olmakla kalmayıp yaşamım boyunca her zaman bana destek olan babam ve annem ile bana güvenen kardeşlerime de teşekkürü bir borç bilirim. Özellikle şüana kadar benim en büyük destekçim olan, her zaman bana inanarak beni dinleyen, maddi ve manevi her konuda destekleyen babama bu kitabımı ithaf etmek benim için büyük bir mutluluk ve vefa borcudur.

Kitabın hazırlanmasında yapıcı eleştirileriyle bana her aşamada yardımcı olan değerli danışmanım Sayın Doç. Dr. Ahmet KARADAĞ'a teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Çalışmanın alt yapısının oluşturulması sırasında düşünceleriyle bana yol gösteren Sayın Prof. Dr. Eyüp Günay İSBİR hocama sonsuz sevgi ve saygılarımla teşekkür ederim. Yine İnönü Üniversitesinde bana emeği geçen hocalarım Prof. Dr. Selma KARATEPE, Doç. Dr. Abdulkadir BAHARÇİÇEK, Doç. Dr. Hasan BURAN, Yrd. Doç. Dr. Selahattin BAKAN'a ve kitabımın konusu ile ilgili akademik çalışmaları olan, bilgi ve tecrübeleriyle çalışmama katkıda bulunan Yrd. Doç. Dr. Aydın USTA'ya katkı ve yardımlarından dolayı buradan teşekkürlerimi sunarım.

Abdulsemet YAMAN

KAYNAKLAR

- ADAL, Hasan Şükrü (1968), Kamu Personel İdaresi, İstanbul, Ahmet Sait Matbaası Yayını.
- AKKOYUNLU, K. Ertan (1998), “Çevre Etiği”, Amme İdare Dergisi, Sayı 1, Cilt 31, s 125-139.
- AL, Hamza (2002), Bilgi Toplumu ve Kamu Yönetiminde Paradigma Değişimi, Ankara, Bilim Adamı Yayınları, s.87.
- ALASTAIR, David, Lindsay Coldwell (2006), “Business Ethics And Ethics”, International Journal of the Humanities, v.3, i.7.
- ALBEZ, Abdülkadir, Suat Yıldırım (2005), “Erzurum’da Muhasebecilerin Meslek Etiği Tutumları”, EKEV Akademi Dergisi, Sayı: 23.
- ALTINTAŞ, Füsun Çınar (2006), “Bireysel Değerlerin, Örgütsel Adalet ve Sonuçları İlişkisinde Yönlendirici Etkisi: Akademik Personel Üzerinde Bir Analiz”, *İşletme Fakültesi Dergisi*, Cilt 7, S. 2, s. 19-40.
- ARAS, Güler (2001), Ekonomi Forumu: İş Etiği, Etik Sorunlar, Yeni Yaklaşımlar, İstanbul, Basım Çözüm Reklam.
- ARGÜDER, Yılmaz, Erişim Tarihi: 22.11.2011
http://www.tedmer.org.tr/default.asp?sayfa=diger_makaleler/kamu_yonetimi_ve_etik_degerler
- ARSLAN, Mahmut, Ümit BERKMAN (2009), Dünyada ve Türkiye’de İş Etiği ve Etik Yönetimi, Türk Sanayici ve İşadamları Derneği, Yayın No: TUSİAD/T-2009-06-492.
- AYDEMİR, Süleyman Ruhi, “Görev ve Yetkinin Kötüye Kullanılması”, Yıl: 8, Sayı: 87, Mart 2005, Erişim Tarihi: 24.05.2013
<http://www.mevzuatdergisi.com/2005/03a/02.htm>

- AYDIN, İnalet Pehlivan (2001), Yönetmel, Mesleki ve Örgütsel Etik, 2. Baskı, Ankara: Pegem A Yayınevi.
- AYTÜRK, Nihat, Davranış Bilgisi, Ailede, Toplumda ve İş Hayatında Davranış Kuralları, Erişim Tarihi: 06.05.2013 <http://www.nihatayturk.com/davranis.html>
- BARLI, Önder (2008), Davranış Bilimleri ve Örgütlerde Davranış, 3. Baskı, Erzurum: Aktif Yayınevi.
- BARON, David P. (2000), Business and Its Environment, Third Edition, Prentice Hall, New Jersey.
- BAŞ, Hasan, Hesap Verme Sorumluluğu ve Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Erişim Tarihi: 01.05.2013 <http://www.murattuncel.net/hasanbas.pdf>,
- BAŞBAKANLIK (2005), Kamu Görevlileri Etik Kurulu – Kanun ve İlgili Düzenlemeler (Tanıtım Kitapçığı) Ankara, Başbakanlık Basımevi.
- BAYAR, Yavuz (1979), “Türk Kamu Yönetiminde Rüşvet”, Amme İdaresi Dergisi, Cilt: 12, Sayı: 3, s. 48.
- BAYDAR, Tülay (2004), “Yönetim Etiği Açısından İngiltere’deki Kamu Yönetimi Uygulamaları”, Ankara Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- BAYKALER, Gazi (2006) “Kamu Görevlilerine Yönelik Etik Davranış İlkeleri”, Türk İdare Dergisi, Aralık, Sayı: 453
- BAYRAM, Levent (2005), “Yönetimde Yeni Bir Paradigma: Örgütsel Bağlılık”, Sayıştay Dergisi, Sayı 59, s. 125-139.
- BİLGİN, Kamil Ufuk (1997), 21. Yüzyılda Nasıl Bir Kamu Yönetimi Sempozyumu, TODAİE Yayınları, s.2.
- BİLGİN, Kamil Ufuk, Kamuda Ölçülebilir Denetime Hazırlı “Performans Yönetimi” Erişim Tarihi: 03.05.2013 <http://www.sayistay.gov.tr/yayin/dergi/icerik/der65m9.pdf>
- BİRİCİKOĞLU, Hale, Ahmet Sayer (2012), “Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kararları Işığında Etik İlke ve Değerlerin Kamu Yönetiminin Hesap Verebilirliğini Sağlamadaki Rolü”, Kuram ve Yöntem Açısından Türkiye’de Kamu Yönetimi Bildiriler Kitabı, ss.71-91, Ankara, TODAİE.

- BOLAT, Tamer, Oya Aytemiz SEYMEN (2003), “Örgütlerde İş Etiği ve Kariyer Yönetimi İlişkisi: Normatif Etik Boyutuyla Bir Değerlendirme”, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi, İşletme İktisadi Enstitüsü Dergisi, Yönetim, Yıl: 14, Sayı: 45, Haziran 2003.
- BOZKURT, Ömer, TURGAY, Ergun, SERİYE, Sezen (1998), Kamu Yönetimi Sözlüğü, Ankara, TODAİE.
- BÖLÜKTEPE, Filiz Eren (2001), “İşletmelerde İş Etiğinin Verimlilik Üzerindeki Etkileri ve Bir Uygulama”, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Doktora Tezi), Bursa.
- BRENKERT, G. George (1998), Mars’ın **Özgürlük Etiği**, Çev. Yavuz Alogan, İstanbul, Ayrıntı Yayınları, 1. Basım.
- BÜTE, Mustafa (2011), “Algılanan Örgüt **İkliminin Etik Olmayan Davranışlar Üzerindeki Etkilerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma**”, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt: 25, Sayı: 2, s. 103-122.*
- CEM, İsmail (1989), Türkiye’de Geri Kalmışlığın Tarihi, İstanbul, Cem Yayınevi.
- CEVİZCİ, Ahmet (2008), Etiğe Giriş, İstanbul, Paradigma Yayıncılık, İkinci Baskı.
- CHAPMAN, Richard A. (1993), Ethics in Public Service, Ed. Ottawa: Carleton University Press, Pp. Xi
- COOPER, Terry L. (2000), “The Emergence of Administrative Ethics as a Field of Study in The United States”, Handbook of Administrative Ethics, (Terry L. Cooper ed.), New York: Marcel Dekker
- COŞKUN, Bayram, Yönetimde Yeni Yaklaşımlar, Erişim Tarihi: 01.05.2013 www.kirik-kaleilozelidare.gov.tr/ortak_icerik/kirik-kaleilozelidare/.../5.ppt,
- ÇADIRCI, M. (1997), Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapıları, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- ÇEVİK, Hamdi (2006), “Yöneticilerin İş Etiği Yaklaşımlarının İncelenmesi: Kütahya Organize Sanayi Bölgesi’nde Bir Uygulama”, Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.

- ÇEVİKBAŞ, Rafet (2006), «Yönetimde Etik ve Yozlaşma», **İktisadi İdari Bilimler Dergisi**, Cilt 20, Sayı 1, Nisan 2006, s. 265-289.
- DE GEORGE, Richard T. (1986), *Business Ethics*, Macmillan, New York.
- DEMİRER, Yücel, Binhan Elif YILMAZ (2009), “Yolsuzluk Araştırmaları Üzerine Siyasal Kültür Eksenli Notlar”, Kocaeli Üniversitesi, *İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Yıl:5, Sayı:7, s. 49-66.
- EKEN, Musa (1998), “Kamu Yönetiminde Kötü Yönetim Olgusu”, *Türk İdare Dergisi*, Ankara, İçişleri Bakanlığı Yayını, Sayı 419, s.136.
- ELMALI, Osman (2007), *George Edward Moore’da Etik*, İstanbul, An Sanat Yayınevi.
- ERDEM, Orhan, Metin DİKİCİ (2009), “Liderlik ve Kurum Kültürü Etkileşimi”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:8, Sayı:29
- ERGUN, Turgay (2000), *Kamu Yönetimi Ders Notları*, Ankara
- ERGUN, Turgay (2004), *Kamu Yönetimi: Kuram/ Siyasa/ Uygulama*, Ankara, TODAİE.
- ERGUN, Turgay, A. POLAT (1978), *Kamu Yönetimine Giriş*, Ankara, TODAİE Yayını.
- ERYILMAZ, Bilal (2001) *Kamu Yönetimi*, İstanbul, Gözden Geçirilmiş 2. Baskı
- ERYILMAZ, Bilal (2002), **Bürokrasi ve Siyaset, Bürokratik Devletten Etkin Yönetime**, İstanbul, Alfa Yayınları.
- ERYILMAZ, Bilal (2010), *Kamu Yönetimi*, Güncellenmiş 3. Baskı, Ankara, Okutman Yayıncılık.
- FREEMAN, R. Edward and Lisa STEWARD (2006), “Developing Ethical Leadership”, *Business Roundtable Institute for Corporate Ethics*.
- GİRİTLİ, İsmail, PERTEV, Bilgen, AKGÜNER, Tayfur (2001), **İdare Hukuku**, İstanbul, Der Yayınları.
- GÖK, Sibel (2009), *İş Etiği*, Pınar TINAZ (Ed.), *Çalışma Yaşamında Örnek Olaylar* içinde, s. 127-140, 2. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık.

- GÖKÇE Orhan, Erhan ÖRSELLİ (2011), “Kamu Yönetiminde Etik ve Etik Dışı Davranış Algısı”, İş Ahlakı Dergisi, Cilt: 4, Sayı:7, Mayıs, s. 47-63, İGİAD.
- GÖKÇE, Hakan (2000), “Örgütsel Girişimcilik Ekseninde Etik Dışı Davranışların Ussallaştırılması: Özel Bir Hastane İşletmesinde Uygulama El Kitabı Önerisi”, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Isparta.
- GÖRMEZ, Kemal, Murat ATAN, Şenol ALTAN, Hatice Özkan SANCAK, Sevcan GÜLEÇ, Anıl ERALP ve Cemalettin PARILTI (2009), Etik, Kültür ve Toplum, Türkiyede Yolsuzluğun Önlenmesi İçin Etik Projesi, Akademik Araştırma Çalışması, TYEC Çalışma, No:6, 1-67.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref (2004), Yönetimsel Yargı, Ankara, Turhan Kitabevi, Güncelleştirilmiş 20.Bası.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref, Tekin AKILLIOĞLU (1992), Yönetim Hukuku, Ankara, Turhan Kitabevi.
- HANBURY, G.L. (2004), A “Pracademic’s” Perspective of Ethics and Honor: Imperatives for Public Service in the 21 st Century! Public Organization Review, 187-204.
- İÇERLİ, Leyla (2010), “Örgütsel Adalet: Kuramsal Bir Yaklaşım”, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, Cilt:5, Sayı:1, s. 67-92.
- İNAÇ, Hüsametdin, Feyzullah ÜNAL (2007), “Türkiye’de Kamu Yönetiminin Denetlenmesinde Yönetimde Açıklığın Önemi ve Uygulanma Düzeyi”, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:18, s. 41-62.
- İNAN, Kemal (1996), “Sosyalist Etik”, Gelecek, 1/3, Kasım-Aralık.
- KANT, Immanuel (2007), Ethica Etik Üzerine Dersler (Çev. Oğuz ÖZÜGÜL), İstanbul, Pencere Yayınları, İkinci Baskı.
- KARAGÖZ, Süreyya (2000), “Cerrahi Hemşireliği ve Etik”, Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi, Cilt:4, Sayı:1, s. 1-8.
- KARALAR, Rıdvan (2001), Genel İşletme, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları.

- KARASAR, N. (2009), Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara. Nobel Yayın Dağıtım
- KARSLIOĞLU, Güldane (2011), “İşyerinde Mobbing (Psikolojik Taciz) ve Çalışan Motivasyonu Üzerindeki Etkisi”, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı İnsan Kaynakları Yönetimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- KESİM, Erdoğan (2005), «Bir Etik Davranış İlkesi Olarak Hesap Verebilirlik (Hesap Verme Sorumluluğu)», 2.Siyasette ve Yönetimde Etik Sempozyumu, Sakarya, Bilge Matbaacılık.
- KILAVUZ, Raci (2002), “Yönetimsel Etik ve Halkın Yönetimsel Etik Oluşumuna Etkileri”, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 26, No: 2.
- KING, Melvinia Turner (2008), “Framing An Interdisciplinary Ethical Leadership Model Built On Character, Civility And Community”, The Leadership Center At Morehouse College, Power Point.
- KIREL, Çiğdem (2000), “Örgütlerde Etik Davranışlar, Yönetimi ve Bir Uygulama Çalışması”, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Yayınları, No: 1211, Yayın No: 168, ss. 4-16.
- KOLÇAK, Menşure (2012), Meslek Etiği, Ankara, Murathan Yayınevi.
- KÖKTAŞ M. Emin (1998), “Toplumsal ve Siyasal Hayatımızda İhmal Edilen Değer: Ahlak”,Siyasette ve Yönetimde Etik Sempozyumu. Adapazarı: Sakarya Üniversitesi İİBF-Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası Yayını.
- KUÇURADI, Ioanna (1996), Etik, Ankara, Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları.
- KULSHRESHTA, Praveen (2005), “Business Ethics versus Economic Incentives: Comtemporary Issues and Dilemmas”, Journal of Business Ethics, v.60, i.4.
- KURT, Senem (2006), “Hayek’in Özgürlük ve Adalet Teorisi”, ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:2, Sayı:3, s. 199-213.
- KURTULUŞ, Kemal (1989), **İşletmelerde Araştırma Yöntembilimi**, İstanbul, Yön Ajans, s. 15.

- MAHMUTOĞLU, Abdulkadir (2009), “Etik ve Ahlak, Benzerlikler, Farklılıklar ve İlişkiler”, Türk İdare Dergisi, Yıl 81, Sayı 463-464.
- MASON, Richard (2004), “Lessons in Organizational Ethics From The Columbia Disaster: Can a Culture be Lethal?”, Organizational Dynamics, Vol:33, No:2.
- MENDONCA M, KANUNGO R. (2006): “Ethical Leadership”, Open University Pres, Buckingham.
- MOSLEY Donald C., Paul H. Pietri, Leon C. Megginson, (1996), “Management Leadership in Action”, 5. bs., New York, Harper Collins.
- MUMCU, A. (1969), Osmanlı Devletinde Rüşvet: Özellikle Adli Rüşvet, Ankara, Ankara Üniversitesi Yayınları.
- NEUMAN, W. Lawrence (2008) Toplumsal Araştırma Yöntemleri Nitel ve Nicel Yaklaşımlar Cilt 2, (Türkçesi Sedef Özge), İstanbul: Yayın Odası
- NOHUTÇU, Ahmet (2004), Etik ve Kamu Yönetimi, **Çağdaş Kamu Yönetimi-II**, (Der. M. Acar ve H. Özgür), Ankara, Nobel Yayınları.
- OECD (2000), Devlet ve Birey Arasındaki Güven İlişkisi, OECD Ülkelerinde Alınan Etik Altyapı Önlemleri.
- OECD Raporu, Kamu Yönetiminde Etik: Güncel Konular ve Uygulama, (1996), Kamu Yönetiminde Etik Davranışları Geliştirmek İçin Yapılması Gerekenler, Arı-NDI Çalıştay Bulguları, (Mart-Ekim 2003).
- ONAR, Siddık Sami (1966), *İdare Hukukunun Umumi Esasları*, İstanbul: Halk Kitabevi.
- ORUÇ, İlke, Zümrüt TONUS, “**İnsan Kaynakları Yönetimi Açısından Etik-Dışı Davranışlar ve Yönetimi**, Erişim Tarihi: 19.05.2013 http://icongfesr2011.tolgaerdogan.net/documents/national_presantations/UL20.pdf
- ÖKTEM, M. Kemal, ÖMÜRGÖNÜLŞEN, Uğur (2005), «Kamu Yönetiminde Etik Çalışmalarına Yönelik Genel Bir Çerçeve Arayışı», 2. Siyasette ve Yönetimde Etik Sempozyumu, Sakarya Üniversitesi İ.İ.B.F, s. 231-237.

- ÖZAYDIN, Betül (2010), “Teknoloji Kültürü ve Etik”, Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Teknolojileri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Isparta.
- ÖZGENER Şevki (2004), İş Ahlakının Temelleri, İstanbul, Nobel Yayın-Dağıtım.
- ÖZLEM, Doğan (2004), Etik Ahlak Felsefesi, Bütün Eserlerine Doğru-12, İstanbul, İnkılâp Yayınları.
- ÖZMEN, Alper (2008), “Kamu Yönetiminde Etik Davranışlar: Kocaeli Tapu Sicil Müdürlüklerinde Bir Uygulama”, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi
- ÖZMEN, Fatma, GÜNGÖR Ali (2008), “Eğitim Denetiminde Etik”, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 15, Bahar 2008, s: 137-155.
- ÖZTUĞ, Nafiye (2004), “Etik ve İş Etiğine İlişkin Yaklaşımlar”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÖZTÜRK, Namık Kemal (2003), Etik ve Kamu Yönetimi, Kamu Yönetiminde **Çağdaş Yaklaşımlar**, Ed. Asım Balcı vd., Ankara, Seçkin Yayınları.
- ÖZTÜRK, Namık Kemal (2005), İtaatkar Kamu Görevlilerinin Etik Sorunları, 2-Siyasette ve Yönetimde Etik Sempozyumu, Sakarya, Bilge Matbaacılık.
- PEHLİVAN AYDIN, İnyet (2003), Eğitim ve Öğretimde Etik, Ankara, Pegem Yayınları
- PEHLİVAN İnyet (1997), Yönetimde Etik Sorunu ve Kamu Yöneticisinin Etik Davranışları, 21.yüzyılda Nasıl Bir Kamu Yönetimi Sempozyumu, 7-9 Mayıs 1997, Ankara, TODAİE Yayınları.
- PIEPER, Annemarie (1999), Etiğe Giriş, (Çev. Veysel Atayman-Gönül Sezer) İstanbul, Ayrıntı Yayınları.
- POLAT, Fatma (2011), “Çalışanların Psikolojik Taciz Algısının Örgütsel Bağlılıkla İlişkisi”, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.

- POLAT, Necip, Saydamlık, Hesap Verme Sorumluluğu ve Dene-timin Etkinliği, Erişim Tarihi: 01.05.2013 <http://www.sayistay.gov.tr/yayin/dergi/icerik/der49m3.pdf>
- PONNU, H. and Girindra TENNAKOON (2009), “The Association Between Ethical Leadership and Employee Outcomes – The Malaysian Case”, *Electronic Journal of Business Ethics and Organization Studies*, Vol:14, No:1, s. 21-32.
- Resmi Gazete, Tarih: 13.04.2005, Sayı: 25785, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik.
- RESNIK, David, B. (2004), *Bilim Etiğine Giriş, (çeviren, Vicdan Mutlu)*, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- ROBINSON, Mark (1998), *Corruption and Development: An Introduction*, in Mark Robinson Ed. *Corruption and Development*.
- ROGENE A. Buchholz, Sandra B. Rosenthal (1998), *Business Ethics*, Prentice Hall, Upper Saddle River.
- ROSAMUND, Thomas (1996), *Teaching Ethics, Volume One: Government Ethics, 1989 -1995*, Cambridge: Centre for Business and Public Sector Ethics, Ethics in International Press Limited.
- ROSENTHAL, M. ve P. Yudin (1997), *Felsefe Sözlüğü*, Çev. Aziz Çalışlar, İstanbul, Sosyal Yayınlar.
- ROTHBARD, Murray N. (2009), *Etichs of Liberty, Özgürlüğün Etiği*, Çev. Recep Tapramaz, Ankara, Liberte Yayınları.
- SARIYER, Aysun (2008), *Genel İletişim Ders Notları*, Sakarya Üniversitesi, Adapazarı Meslek Yüksekokulu.
- SAVRAN, Güzin (2007), “Etik İklim ve Tükenmişlik Sendromunun Kalite Yönetim Sistemleri Üzerine Etkileri: Bir Laboratuvar Uygulaması”, *Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir*.
- SAYIMER, İdil (2006), “Halkla İlişkiler Etiğinde Öne Çıkan Modellerin Etik Sistemler Açısından Değerlendirilmesi”, *Küresel İletişim Dergisi*, Sayı:2, s. 1-19.

- SCHERMERHORN John R. (1999), Management, John Wiley & Sons, Inc., New York.
- SHAFRITZ, J.M., & Russell, E. W. (2005), Introducing Public Administration, New York, Pearson Education Inc.
- SHERMAN, Tom (1998), "Public Sector Ethics: Prospects and Challanges," Public Sector Ethics: Finding and Implementing Values, (ed., Charles Sampford ve Noel Preston), London, Routledge.
- SIMON H.A., D.W.SMITHBURG ve V.A. THOMPSON (1966), "Kamu Yönetimi" (Çev. Cemal Mihçioğlu), Ankara: TODAİE Yayını.
- STEINBERG, Sheldon S. , Austem, David T. (1995), Hükümet, Ahlak ve Yöneticiler, Çev. Turgay Ergun, Ankara, TODAİE, Aralık.
- STROLL, A., A.A.Long, V.J.Bourke, R.Campbell (2008), Etik Kuramları, Derleyen ve Çeviren Mehmet Türkeri, Ankara, Lotus Yayınevi.
- ŞEN, Mustafa Lütfi (1998), "Kamu Yönetiminde Yozlaşmanın Önlenmesinde Yönetmelik Etik Yaklaşımı", Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- ŞEN, Mustafa Lütfi (2010), "Kamu Yönetiminde Etiğin Önemi", Erişim Tarihi, 09.05.2013, www.kamu.sakarya.edu.tr/...kamu%20personelyonetimiletik.doc
- ŞEN, Mustafa Lütfi (2010), Kamu Görevlileri Etik Rehberi, Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Ankara, Torna Tasarım.
- ŞENCAN, Hüner (2005), Sosyal ve Davranışsal Ölçümlerde Güvenilirlik ve Geçerlilik, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 12.
- ŞİMŞEK M. Şerif, Tahir Akgemci, Adnan Çelik (2003), Davranış Bilimlerine Giriş ve Örgütlerde Davranış 3. Baskı, Konya, Adım Matbaacılık.
- T.C. ANAYASASI (2009), Konya, Eğitim Akademi Yayınları.
- TANSAL, Sabih (2003), Kamuda Etik, Görüş Dergisi, Sayı: 57, ss: Kasım-Aralık 2003.

- TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Yayınları, No:6, Nisan 2011, İşyerinde Psikolojik Taciz (Mobbing) ve Çözüm Önerileri Komisyon Raporu.
- TEPE, Harun (1992), Etik ve Metaetik. Ankara: Meteksan.
- TEVRÜZ, Suna (2007), Etik Yaklaşımlar ve İş Ahlakı, **İş Hayatında Etik**, Ed.Suna Tevrüz, İstanbul: Beta.
- TMMOB (2003), “Etik, Ahlak ve Mesleki Davranış İlkeleri”, Tartışma Metin Taslağı, Elektrik Mühendisleri Odası Etik Komisyonu, Ankara, Haziran-2003.
- TOPAKKAYA, Arslan (2009), “Aristoteles’de Adalet Kavramı”, Uluslararası Sosyal Araştırma Dergisi, Cilt:2, Sayı:6, s. 628-633.
- TORLAK, Ömer, **Şuayıp ÖZDEMİR**, Erkan ERDEMİR (2008), İĞİAD İş Ahlakı Raporu, İstanbul, İĞİAD Yayınları.
- TORTOP, Nuri, Eyüp G. İsbir, Burhan Aykaç, Hüseyin Yayman, M. Akif Özer, (2007), Yönetim Bilimi, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 7. Baskı, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- TURAN, H. (2002), Ahlak Felsefesinde Tutumlar *Üzerine*, İstanbul: Everest Yayınları.
- TUTAN, Aydan Atalay (2006). “İşletmelerde İş Etiğinin Değerlendirilmesi ve Bir Kamu Kurumunda Uygulanması”, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğü.
- TÜSİAD (2003), Kamu Hizmetinde Etik: Güncel Konular ve Uygulamalar, 21 – 22.
- TÜSİAD, “Devlette Etikten Etik Devlete: Kamu Yönetiminde Etik (Özet Bulgular),17 Kasım 2005, Erişim Tarihi, 21.11.2011, http://www.tusiad.org.tr/__rsc/shared/file/duyuruno752.pdf
- URAL, Tülin (2003), İşletme ve Pazarlama Etiği (1. Baskı), Ankara: Detay Yayıncılık.
- USTA, Aydın (2011) “Kuramdan Uygulamaya Kamu Yönetiminde Etik ve Ahlak” Karamanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Yıl, 2011, Cilt: 01, Sayı: 02, Erişim Tarihi: 07.05.2013 http://iibfdergisi.ksu.edu.tr/Images/images/files/3_uni_0.pdf

- YATKIN, Ahmet (2008), “Etik Düşünce ve Davranışın Yerel Yönetimlerde Hizmet Verimliliğinin Artırılmasında Rolü ve Önemi” (Elazığ Belediyesi Örnek Alan Araştırması), F.Ü Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:18, Sayı:1.
- YATKIN, Ahmet (2009), “Kamu Yöneticilerin Etik Düşünce ve Davranışlarının Kamu Hizmetine ve Hizmet Tatminine Yansımaları: Elazığ Valiliği Örnekalan Araştırması”, Kamu Etiği Sempozyum Bildirileri 1, Ankara, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları.
- YAZICI, Sedat (1999), Felsefeye Giriş, Birinci Basım, İstanbul, Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- YILDIRIM, Ali (2010), “Etik Liderlik ve Örgütsel Adalet İlişkisi Üzerine Bir Uygulama”, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Kamu Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Karaman.
- YILDIRIM, A., & Şimşek, H. (2006). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YÖNET, Ender (2005), “Kurumsal Sosyal Sorumluluk Anlayışında Son Dönemçe: Stratejik Sorumluluk”, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:8, Sayı:13, s. 239-264.
- YÜKSEL, Cüneyt (2005a), Devlette Etikten Etik Devlete: Kamu Yönetiminde Etik, TÜSİAD Yayınlan, İstanbul, C.1.
- YÜKSEL, Cüneyt (2005b), Devlette Etikten Etik Devlete: Kamu Yönetiminde Etik, TÜSİAD Yayınlan, İstanbul, C.2.
- YÜKSEL, Cüneyt (2007), Kamu Yönetiminde Etik Davranış Kuralları, Bilal Eryılmaz, Musa Eken ve Mustafa Lütfi Şen (Ed), Kamu Yönetimi Yazıları, Ankara, Nobel Yayınları, 582-606.
- YÜKSEL, Cüneyt (2010a), Devlette Etik, Dünyada ve Türkiye’de Kamu Yönetiminde Yasal Altyapı ve Uluslar Arası Uygulamalar, İstanbul, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- YÜKSEL, Cüneyt (2010b), Siyasette Etik, Dünyada ve Türkiye’de Siyasette Etik, Siyasetin Finansmanı, Yasal Altyapı ve Uluslararası Uygulamalar, İstanbul, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- <http://www.selcuk.gov.tr/turce/modules.php?name=etik kavrami>, Erişim Tarihi, 15.01.2010

- <http://etik.nedir.com/> Erişim Tarihi: 08.05.2013
- <http://www.etikturkiye.com/sag/detay.asp?id=31> Erişim Tarihi: 07.05.2013
- http://www.felsefeekibi.com/dergi5/s5_y3.html#23 Erişim Tarihi: 07.05.2013
- http://www.felsefeekibi.com/dergi5/s5_y3.html#33 Erişim Tarihi: 10.05.2013
- <http://www.sosiad.org.tr/tr/is-etigi.html> Erişim Tarihi: 03.06.2013
- <http://blog.milliyet.com.tr/yobazlik-ve-bagnazlik/Blog/?Blog-No=305157> Erişim Tarihi: 19.05.2013
- <http://www.hukuki.net/archive/index.php?t-50586.html> Erişim Tarihi, 02.05.2013
- <http://tr.wikipedia.org/wiki/D%C3%BCr%C3%BCstl%C3%B- Ck> Erişim Tarihi, 06.05.2013
- http://www.icisleri.gov.tr/default.icisleri_2.aspx?id=7219 Erişim Tarihi: 23.10.2013